

בעזרת ה' יתברך ויתעלה

ספר

יסודות התורה

בו יתבאר

סדר קבלת התורה

מימות משה רבינו עליו השלום

חיבור המשנה ושני התלמודים
ותבנית סידוריהם, כלליהם ופרטיהם

תוכו רצוף גם ימי חי

מנהיגי ישראל

מאז משה רבינו ע"ה

עד סוף תקופת ימי התנאים והאמוראים

ועוד הערות והארות שונות

בלשון לימודים ליישר דרך הש"ס בלימודים

נערך ונסדר ע"י תלמידי

ישיבת תורת אמת דראדשיין

גלילות קרית יואל מאגראו נ.נ. תשס"ט לפ"ק

גמרא

הן הן טעמו ומקורו דיני המשניות בפרטי פרטים, האיך ובאיזו אופנים נלמדו דינים אלו מן הכתובים (שבתורה שבכתב). וכולם נתנו למשה רבינו מסיני (מסכת ברכות דף ה' ע"א) היינו שמקרא ומשנה, וגמרא, וכ"ל ספרי קודש (כ"ד) נמסרו למשה בעת קבלת התורה בהר סיני. ואין הכוונה שקיבל אופו צילומי הדפים בגמרא, או פרקי התנ"ך בהר סיני, לא. כי אלו נעשו ונסדרו במשך הדורות אחרי מות משה עבד ה' כאשר עוד נחזה.

התורה

כך היה סדר למודו לישראל: [אחר קבלת התורה מסיני] משה רבינו ה' בא לאלו, נכנס אליו אהרן הכהן תחלה, והוא מסדר לו המקרא שקיבל מאת הבורא יתברך שמו, ומלמד לו את פירושו. נסתלק אהרן הכהן מלפניו והולך לו מימין [של] משה רבינו. נכנסים שני בני אהרן הכהן אלעזר ואיתמר, ומסדר להם משה רבינו המקרא ואת פירושו, כמו שהסדיר לאהרן הכהן, ומסתלקים אלו שני בני אהרן הכהן מלפניו, לשני הצדדים, אחד לשמאלו של אהרן הכהן, והשני לימין של משה רבינו.

אחר כך נכנסים שבעים הזקנים, ומלמד אותם התורה ופירושה כמו שלמד לאחיו אהרן הכהן ולשני בניו. ואחר כך נכנסים אליו המון העם, וחוזר להם משה רבינו את המקרא על ופירושו, כמו שלמד לאהרן ולבניו ולשבעים הזקנים. ונמצא שאהרן הכהן שמע אותו מקרא ארבע פעמים ממה רבינו, בניו שמעו שלשה פעמים, הזקנים שני פעמים, והמון בית ישראל פעם אחת; יאל משה רבינו מהם, וחוזר אהרן ומסדר לכל הנמצאים את המקרא ופירושו, ומסתלק מן המקום, ונמצא שגם בני אהרן שמעו

עתה את המקרא ארבע פעמים, שלש ממה רבינו ופעם אחת מאהרן הכהן אציהם. כשיאל אהרן הכהן מן המקום, חוזרים עוד הפעם אלעזר ואיתמר (שני בני אהרן) את המקרא לכל הנמצאים, ומסתלקים מן המקום. ונמצא שגם השבעים זקנים שמעו אותו המקרא ארבע פעמים, שתי פעמים ממה רבינו, פעם אחת מאהרן הכהן, ופעם אחת מאלעזר ואיתמר בניו.

אחר כך מסדירים השבעים זקנים אותו המקרא לכל ההמון פעם אחת, ומתפזרים העם ללמד זה לזה.

ונמצא שכל העם שמעו אותו מקרא ארבע פעמים, פעם אחת ממה רבינו, פעם שני מאהרן הכהן, פעם שלישי מאלעזר ואיתמר בניו, והרביעית משבעים זקנים. והיו כותבים את המקרא במגילות, ואת הקבלה זוכרים אותו על פה. (וזהו מה שאמרו חכמינו ז"ל (ספרא ויקרא כ"ו ג"ד) תורה שבכתב - ותורה שבעל פה.) למשל: אמר ה' למשה בסוכות תשבנו שבעת ימים (זה המקרא). וגם הודיעו ה' שסוכה זו חובת הזכרים ולא הנקבות, ואינו חובה לחולים, ואין מסכנין אותה לא בצמר ולא במשי, ולא יחא גבהה פחות מעשרה טפחים. (זהו הפירוש - על המקרא) כך וכזו הסדר למד אותם שש מאות ושלש עשרה (תרי"ג) מאות ופירושיהם, המקרא כתוב במגילות, והפירוש על פה, וזה שאנו עושים היום לורת הסוכה, והלולב, והשופר, והציצית, והפילין, וכו', היא עצמה אותה האורה שאמר ה' למשה, ואמר לנו. (פירוש המשניות להרמב"ם פנהדרין פ"י)

כך עברה ארבעים שנה מאז קבלת התורה הק' בהר סיני. וכאשר הגיע סוף ארבעים שנה, בראש חודש שבט, הקהיל משה רבינו (את) לכל עדת בני ישראל, ואמר להם הן קרבו ימי למות, לכן כל מי ששמע ממנו פסוק אחד, או פרשה אחת, או קבלה אחת, או הלכה אחת, ושכחה, יבוא ונבארכנה לו, וזה מה שאמר הכתוב "הואיל משה באר את התורה